

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

**Wielkopolski
Fundusz Rozwoju**
Spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Wielkopolski Fundusz Rozwoju

Spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego

UKRAINA

DESK RESEARCH

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	2
2. POWODY, DLA KTÓRYCH WARTO INWESTOWAĆ NA UKRAINIE	4
3. GŁÓWNE WSKAŹNIKI EKONOMICZNE	6
4. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA	7
5. HANDEL MIĘDZYNARODOWY	8
6. DOSTĘP DO RYNKU DLA POLSKICH TOWARÓW I USŁUG	9
7. SYSTEM PODATKOWY I ZACHĘTY DLA BIZNESU	11
8. PROCES ZAKŁADANIA DZIAŁALNOŚCI	13
9. LEGALIZACJA DOKUMENTÓW I OBOWIĄZEK WIZOWY	14
10. WYBRANE IMPREZY TARGOWE	14
11. ANALIZA SWOT	15
12. WAŻNE KONTAKTY	16

1. INFORMACJE PODSTAWOWE¹

Ukraina graniczy na zachodzie z Polską (w obwodzie Lwowskim, Wołyńskim i częściowo Zakarpackim z województwami Podkarpackim i Lubelskim), Słowacją i Węgrami, na północy z Białorusią, na południowym zachodzie z Rumunią i Mołdawią, na wschodzie i północnym wschodzie z Rosją. Na południu i południowym wschodzie ma dostęp do Morza Czarnego i Azowskiego.

To drugie pod względem wielkości terytorium (po Rosji) państwo europejskie posiada znaczne zasoby naturalne, przemysłowe i kadrowe. Ukraina zajmuje 8. miejsce w Europie i 32. w świecie pod względem liczby ludności. Istotnym aspektem jest podwyższona migracja, w tym pracownicza. Według nieoficjalnych danych około 15 milionów Ukraińców mieszka poza ojczyzną; tylko w Polsce szacowana liczba zatrudnionych Ukraińców przed wybuchem pandemii wynosiła około 1,2 miliona. Według badań Narodowej Akademii Nauk Ukrainy w 2020 r. wielkość przekazanych środków przez migrantów do Ukrainy wyniosła ponad 12 mld USD, czyli o 200 mln USD więcej niż w 2019 r. W 2019 r. przekazy pieniężne migrantów zarobkowych stanowiły aż 7,7% PKB Ukrainy.

Branża rolno-spożywcza należy do najważniejszych sektorów ukraińskiej gospodarki. W zależności od źródła danych udział sektora w PKB Ukrainy wynosi od 12% do 14%. Kraj może poszczycić się blisko 30 mln hektarów czarnoziemów uznawanych za najlepsze na świecie, które zajmują większość powierzchni rolniczych na Ukrainie i stanowią 30% światowych zasobów tego typu gleb. Ukraina należy do 10. największych dostawców produktów rolnych do UE. Uprawiane są m.in. zboża, buraki cukrowe, owoce wieloletnie i rośliny oleiste. Co istotne ponad 70% terytorium Ukrainy wykorzystywane jest w sektorze rolnym.

Znajduje się tu też znaczna baza mineralno-surowcowa. Kraj jest zasobny m.in. w węgiel, rudy żelaza, manganu, tytanu-cyrkonu, grafitu, kaolinu, soli potasowych. Warto podkreślić, że Ukraina jest jednym z największych na świecie eksporterów stali. Występują tu również duże złoża bursztynu osiągającego wysoką wartość na rynku międzynarodowym. Szacuje się, że roczne jego wydobycie może wynosić nawet 300 ton.

Eksport usług IT zajmuje trzecią pozycję pod względem generowania przychodów, tuż po agrobiznesie i hutnictwie. Ukraińskie firmy z branży IT skutecznie konkurują na światowym rynku, a wśród tysiąca czołowych firm informatycznych znalazło się aż 66 podmiotów powiązanych z Ukrainą². Udział branży w PKB stanowi obecnie około 5% i są szanse na podwojenia tego wyniku w ciągu najbliższych trzech lat.

Produkcja energii elektrycznej jest równie ważną gałęzią ukraińskiej gospodarki. Działają tu zarówno elektrownie jądrowe, ciepłone, wodne jak i elektrownie słoneczne. Kraj jest w stanie eksportować energię elektryczną dzięki „Burshtyn Energy Island”, czyli zintegrowanym kilku elektrowniom na zachodniej Ukrainie połączonych z systemami energetycznymi krajów Europy Zachodniej, Środkowej i Wschodniej – byłego UCTE (Union for the Coordination of Transmission of Electricity) – Polski, Słowacji, Węgier, Rumunii. W planach jest rozbudowa elektrowni słonecznych, m.in. w Strefie Wykluczenia wokół Czarnobylskiej Elektrowni Jądrowej. Zgodnie z założeniami Strategii Energetycznej Ukrainy do 2035 r. dotyczącej ustalenia mocy elektrowni wiatrowych i słonecznych, średnia roczna produkcja wodoru z wykorzystaniem OZE może osiągnąć nawet 5,5 mld metrów sześciennych. Ukraiński rynek energetyki odnawialnej należy do najszybciej rozwijających w Europie po Hiszpanii i Niemczech.

System transportu gazu jest na drugim miejscu po Rosji w skali Europy i jest bezpośrednio połączony z systemami gazociągów w Rosji, Polsce, na Białorusi, Słowacji, Węgrzech oraz w Rumunii. Warto podkreślić, że kraj ma drugą po Rosji pod względem wielkości podziemną sieć magazynowania gazu w Europie.

¹ Niniejsze opracowanie powstało na podstawie m.in.: „Ukraina – przewodnik po rynku”, PAIH 2018 r., www.gov.pl/web/ukraina/informator-ekonomiczny, „Conducting Business in Ukraine”, Baker McKenzie 2020 r., www.ukraineinvest.gov.ua – „UkraineInvest Guide 2020”, edialog.media.

² Dane z rankingu opracowanego przez amerykańską agencję analityczną Clutch.

Mapa 1: Położenie Ukrainy

Źródło: www.pl.wikipedia.org/wiki/Ukraina

- **Stolica:** Kijów
- **Powierzchnia:** 603,628 tys. km²
- **Liczba ludności:** 42 mln (2020 r.)
- **Język urzędowy:** ukraiński
- **Waluta:** hrywna ukraińska; oficjalny kurs hrywny do dolara na dzień 1 kwietnia 2021 r. wynosi 27,8226 UAH; kurs hrywny do euro – 32,629 UAH³;
- **Religia:** prawosławie
- **Ustrój polityczny:** republika parlamentarna
- **Podział administracyjny:** 24 obwody (odpowiedniki województw, ukr. область – oblast) oraz 2 miasta wydzielone (Kijów i Sewastopol) i 1 republika autonomiczna (Republika Autonomiczna Krymu z własną konstytucją i rządem; Sewastopol i Republika Autonomiczna Krymu znajdują się poza administracją ukraińską; od 2014 r. okupowane są przez Rosję). W II rządzie zgodnie z reformą terytorialną, która weszła w życie 1 stycznia 2021 r. Ukraina dzieli się na 136 tzw. nowych rejonów, zamiast dotychczasowych 490 (odpowiednik powiatów, ukr. район – rajon). Granice obwodów pozostały bez zmian.

Ukraina jest jednym z członków-założycieli Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz członkiem ponad czterdziestu organizacji międzynarodowych, m.in. OBWE (1992), MFW (1992), IBRD (1992), WTO (2008), Rady Europy (1995). W 2014 r. podpisano układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą z drugiej strony. Od 1 stycznia 2016 r. Ukraina jest członkiem strefy wolnego handlu z Unią Europejską (umowa DCFTA – Deep and Comprehensive Free Trade Areas).

Ukraina była członkiem-założycielem Wspólnoty Niepodległych Państw, jednak w 2018 r. opuściła wszystkie jej struktury. Nie jest członkiem Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), choć w niektórych jej organach posiada status obserwatora.

³ www.ukrinform.pl

Od 2014 r. Ukraina stopniowo liberalizuje rynek walutowy w kierunku wolnego przepływu kapitału do czego zobowiązana jest umową stowarzyszeniową z UE.

Największa liberalizacja miała miejsce 7 lutego 2019 r. wraz z wejściem w życie ustawy „O walucie i operacjach walutowych” znoszącej ponad 20 ograniczeń, w tym m.in.:

- osoby fizyczne uzyskały prawo kupowania waluty online do wartości 150 tys. UAH (ok. 4800 EUR) dziennie; zakup waluty w kantorze nie wymaga już okazania dowodu tożsamości lub w przypadku obcokrajowców – paszportu;
- zezwolono na wywóz waluty obcej za granicę do wartości 10 tys. EUR bez konieczności deklarowania jej na granicy;
- zezwolono na dokonywanie przelewów walutowych za granicę bez obowiązku otwierania rachunku bankowego do kwoty 150 tys. UAH rocznie;
- zniesiono limity na repatriację dywidend;
- zniesiono obowiązek przewalutowania dochodów eksportowych na hrywnę;
- zezwolono przedsiębiorcom na nieograniczony zakup waluty obcej ze środków pochodzących z kredytów w hrywnie;
- wydłużono okres rozliczeń z umów eksportowo-importowych ze 180 do 365 dni;
- zagranicznym bankom zezwolono (od 8 lutego 2020 r.) na handel walutą bez konieczności korzystania z międzybankowego rynku walutowego – zagraniczne podmioty mogą zawierać umowy kupna/sprzedaży waluty bezpośrednio z innymi bankami ukraińskimi oraz zagranicznymi.

2. POWODY, DLA KTÓRYCH WARTO INWESTOWAĆ

Ukraina to przede wszystkim duży rynek zbytu z ponad 40 milionami konsumentów, których siła nabywcza będzie wzrastać, na co wpływ mają też transfery waluty z zagranicy. Ukraińska gospodarka od 2016 r. regularnie odnotowuje wzrost. Kraj stara się stworzyć przyjazny klimat dla biznesu; corocznie poprawia swoją pozycję w rankingu „Doing Business” Banku Światowego. Inwestowaniu sprzyja też wspomniana powyżej ustawa „O walucie i operacjach walutowych”.

UE realizuje na Ukrainie współpracę rozwojową i liczne projekty mające na celu wsparcie reform w tym kraju. Oprócz wsparcia Komisji Europejskiej, Ukraina objęta jest też wsparciem kredytowym Europejskiego Banku Rekonstrukcji i Rozwoju. Wartość przekazanych dotychczas środków na realizację projektów rozwojowo-modernizacyjnych przekroczyła 15 mld EUR. Wsparcie finansowe oraz pomoc rozwojowa kierowane w stronę Ukrainy od międzynarodowych instytucji warunkowane są przeprowadzaniem reform, stąd można się spodziewać, że proces transformacji i dalszego zbliżenia do UE będzie postępować, a relacje handlowe intensyfikować.

Faktem jest, że zagraniczni inwestorzy nie najlepiej oceniają klimat inwestycyjny na Ukrainie, co odzwierciedla się choćby w wynikach ubiegłorocznego badania Europejskiego Stowarzyszenia Biznesu (EBA). Zadowolenie inwestorów z sytuacji na Ukrainie spadło do poziomu z przełomu 2014 i 2015 r. i w skali od 1 do 5 ocena wynosi tylko 2,51.

Bolączką jest m.in. korupcja, jednak utworzenie takich organów jak Państwowe Biuro Śledcze, Krajowe Biuro Antykorupcyjne, Specjalna Prokuratura Antykorupcyjna czy Krajowa Agencja ds. Zapobiegania Korupcji pozwalają mieć nadzieję, że sytuacja może się zmienić.

W latach 2015-2019 odnotowano przepływy bezpośrednich inwestycji zagranicznych w wysokości 16 mld USD, w wyniku których powstało ponad 100 zakładów produkcyjnych. W 2019 r. wielkość inwestycji zagranicznych w gospodarkę Ukrainy wyniosła ponad 50 mln USD, z czego 80% pochodziła z krajów UE. Przed pandemią wyraźnie zaczęła rysować się tendencja wzrostowa jeśli chodzi o inwestycje w gospodarkę Ukrainy. Największe znaczenie w 2019 r. wśród inwestorów miały: Cypr (29,7%), Holandia (21,8%), Wielka Brytania (5,9%) i Niemcy (5,2%)⁴.

W tym czasie jednak skala polskich inwestycji zmniejszyła się z blisko 1 mld EUR w 2010 r. do 315 mln EUR w 2019 r. Na ukraińskim rynku działalność prowadzi ok. 1,2 tys. małych i średnich firm z kapitałem polsko-ukraińskim⁵. Polskie inwestycje na Ukrainie koncentrują się m.in. w sektorze finansowym, budowlanym, w przemyśle motoryzacyjnym, meblowym, odzieżowym (CCC, Reserved), spożywczym (Kamis), a także w branży kosmetycznej (Irena Eris, Ziaja) oraz wyposażenia wnętrz (np. Cersanit, Blachy Pruszyński, Barlinek)⁶. W sklepach można spotkać coraz więcej polskich produktów, które mają rozpoznawalną markę i cieszą się popularnością ukraińskich konsumentów.

Szansą na wejście na rynek ukraiński są zamówienia publiczne. Przed wprowadzeniem elektronicznego systemu ProZorro⁷ (od ukr. słowa przejrzysty) zamówienia publiczne kojarzyły się z korupcją. Obecnie przetargi dostępne są dla wszystkich uczestników, bez względu na kraj pochodzenia. W ubiegłym roku w kwietniu weszła w życie nowa wersja ustawy o zamówieniach publicznych, w której m.in. obniżono próg decydujący o konieczności przeprowadzenia przetargów przy pomocy platformy ProZorro z 200 tys. UAH do 50 tys. UAH.

W kwestii bezpieczeństwa inwestorów zagranicznych, w przypadku zmiany ustawodawstwa inwestor zagraniczny może wnioskować o stosowanie gwarancji określonych przez Ustawę Ukrainy „O trybie inwestowania zagranicznego” w ciągu 10 lat od wejścia w życie nowych przepisów.

Szczególnie otwarte regiony dla wielkopolskich przedsiębiorców z uwagi na podpisane listy intencyjne o współpracy to:

- obwód charkowski, który położony jest na północno-wschodniej Ukrainie i graniczy z obwodami kijowskim, sumskim i połtawskim oraz Białorusią i Federacją Rosyjską. Ze stolicy regionu Czernihowa jest ok. 150 km do Kijowa z głównym ukraińskim portem lotniczym Kijów-Boryspol;
- obwód czernichowski, który również położony jest na północno-wschodniej Ukrainie, nad Dońcem i od północy graniczy z Federacją Rosyjską⁸.

⁴ UkraineInvest Guide 2020 r.

⁵ Serwis Rzeczypospolitej Polskiej – www.gov.pl

⁶ www.pie.net.pl/wp-content/uploads/2021/03/PIE-Raport_Strefy-wolnego-handlu.pdf

⁷ www.prozorro.gov.ua

⁸ Więcej o regionach na www.ukraineinvest.gov.ua/analytics-research-2/overview-of-the-regions/

3. GŁÓWNE WSKAŹNIKI EKONOMICZNE

PKB 2019 r. → 154 mld USD; 2020 r. → 161,87 mld USD

PKB per capita PPP 2019 r. → 3225 USD; 2020 r. → 3880 USD

PKB (wzrost w %) 2019 → 3,2%

Inflacja 2019 r. → 4,1% r/r; 2020 r. → 5,9%

Pozycje w rankingach:

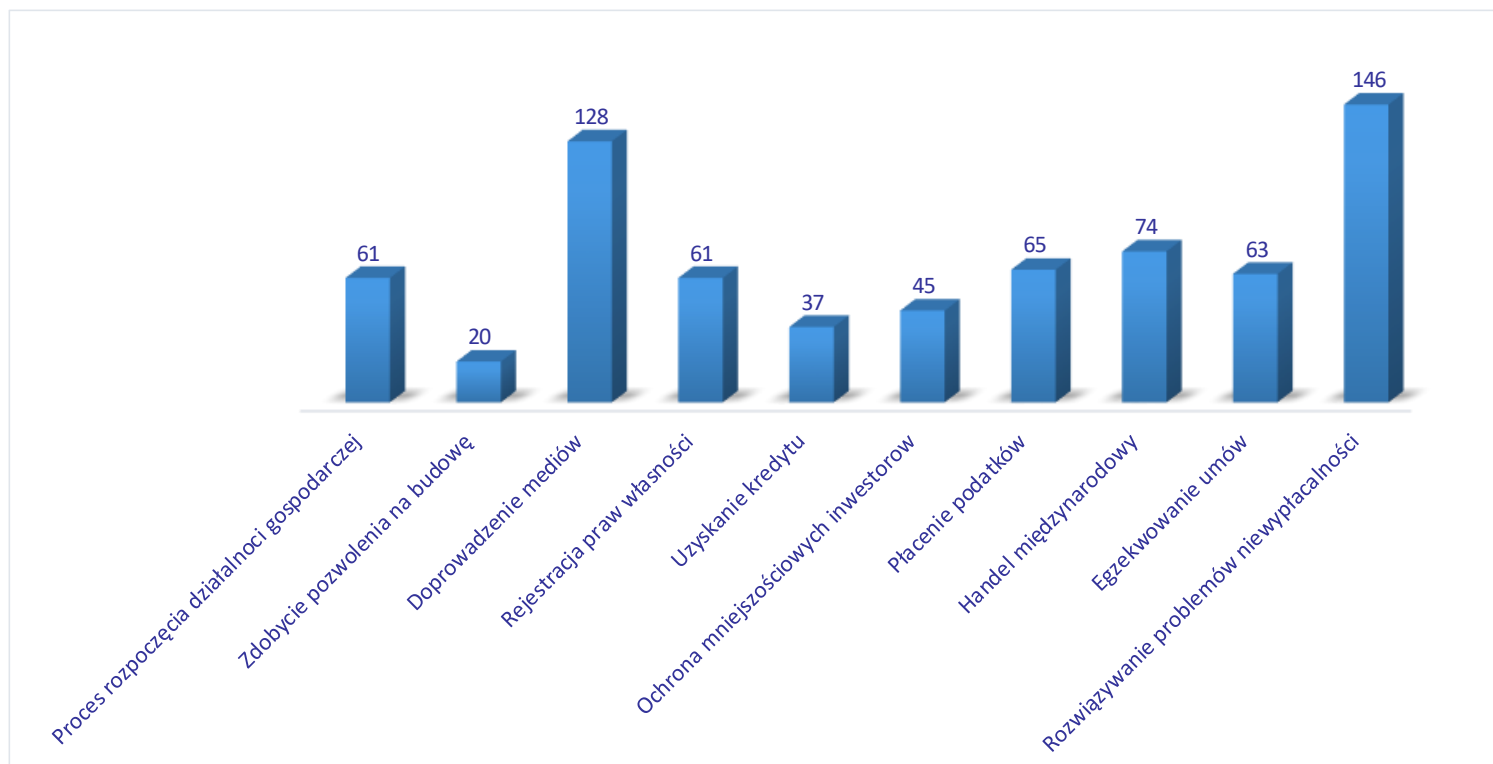
Index of Economic Freedom⁹ 2020 = 134/180

Corruption Perceptions Index 2020¹⁰ = 117/180

Klasyfikacja OECD (0-7) = 6 (w 2020 r. Ukraina awansowała z siódmej do szóstej grupy ryzyka)

Doing Business 2020 = 64/190

Wykres 1: Ranking łatwości prowadzenia biznesu na Ukrainie

Zestawienie opracowane na podstawie raportu Banku Światowego, „Doing Business 2020 – Economy Profile Ukraine”. W badaniu uwzględniono 190 gospodarek, a wyższa pozycja w rankingu wskazuje lepsze, zazwyczaj prostsze, przepisy regulujące sprawy związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa oraz silniejszą ochronę własności przez prawo. W sumie Ukraina otrzymała wynik 70,2 co dało jej pozycję 64.

W rankingu „Doing Business” Ukraina zajęła w 2020 r. dalekie, 64. miejsce, choć udało się wynik z 2019 r. poprawić o siedem pozycji i aż o 32 w porównaniu z 2015 r. Pozytywne oceny uzyskiwała w zakresie uzyskiwania pozwoleń na budowę (20 miejsce), pozyskiwania kredytów (37 miejsce), ochrony inwestorów mniejszościowych (45 miejsce).

⁹ www.heritage.org

¹⁰ www.transparency.org

4. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

Ukraina to kraj, przez który przebiega pięć z dziesięciu międzynarodowych korytarzy transportowych Europy. Sieć dróg i połączeń kolejowych jest dobrze rozwinięta, choć wymaga modernizacji – w wielu przypadkach gruntownej.

Wykorzystywana jest zarówno infrastruktura kolejowa, samochodowa, rurociągową oraz lotniczą; w mniejszym stopniu transport wodny. Żegluga śródlądowa głównie odbywa się poprzez rzeki Dniepr i Dunaj. Czołowe porty morskie, które mogą przyjmować głębokowodne kontenerowce są w Odessie, Czarnomorsku, Mikołajowie i Mariupolu. Pod koniec 2020 r. w Odessie między Zarządem Morskiego Portu Gdańsk SA a Administracją Morskich Portów Ukrainy podpisany został list intencyjny dotyczący wzajemnej współpracy, a jednym z jej priorytetów będzie poszukiwanie oraz przyciąganie ładunków tranzytowych m.in. z Azji Środkowej i Turcji.

Ukraina odgrywa istotną rolę w tranzycie między Europą a Azją. W ramach Nowego Jedwabnego Szlaku planowane są projekty połączenia kolejowego z Chińską Republiką Ludową, Kazachstanem i krajami nadbałtyckimi. Obecnie długość linii kolejowych wynosi około 20 tys. km i jest to trzeci wynik w Europie. W planach jest budowa europejskiego połączenia kolejowego na odcinku Kijów-Lwów-granica o prędkości ponad 250 km/h. W sumie budowa toru Euro będzie liczyć prawie 2 tys. km długości, a projekt ma być realizowany przy zaangażowaniu partnerów międzynarodowych. Do 2025 r. Ministerstwo Infrastruktury planuje integrację z europejską siecią kolejową i dostosowanie do formatu 1435 mm.

Jeśli chodzi o drogi o znaczeniu międzynarodowym czy krajowym są raczej nienajlepszej jakości, choć rząd deklaruje inwestycje w tym zakresie, co stwarza możliwości dla polskich firm specjalizujących się zarówno w ich budowie jak i modernizacji. Łącznie sieć drogowa wynosi ok. 170 tys. km. Jej gęstość to 281 km na tysiąc km² (dla porównania w Polsce ten wskaźnik jest trzy razy większy). Ukraina buduje korytarz drogowy GO Highway, który ma połączyć porty Morza Czarnego na południu kraju z portami polskimi. Jego długość wynosi 1746 km, z czego 658 km przebiega przez terytorium Polski, a 1088 km przez Ukrainę. W ramach projektu przewidziano budowę autostrad od Odessy do Trójmiasta przez Humań i Lwów. Zgodnie z szacunkami projekt skróci czas dostaw towarów drogą lądową z Gdyni lub Gdańska do Odessy z 23 do 15 godzin (nie licząc czasu na przekroczenie granicy), co przełoży się na wzrost przepływu towarów. W latach 2017-2020 na realizację tego projektu wydano już około 14 mld hrywien (około 1,9 mld zł).

Najbardziej rozwinięte lotniska są w Kijowie, we Lwowie, Odessie i Charkowie. Z roku na rok ruch pasażerski stale rośnie na co wpływ ma też migracja zarobkowa. W związku z EURO 2012 lotniska w Kijowie, Charkowie i Lwowie zostały poddane gruntownej modernizacji.

Kluczowe znaczenie dla ukraińskiej gospodarki ma integracja z UE, stąd rząd stawia na rozwój infrastruktury transportowej – wszystko po to, żeby stworzyć w regionie nowy hub transportowy. Zgodnie z opracowanym planem „Drive Ukraine 2030” zrealizowanych ma być dziesięć autostrad, w tym siedem od granic wschodnich i południowych do zachodnich z Unią Europejską, pięć linii kolei próżniowej Hyperloop i dostosowanie sieci kierunków regularnych połączeń kontenerowych do projektów TEN-T (Transeuropejskiej sieci transportowej). Warto zaznaczyć, że w skład TEN-T wchodzi 30 projektów, w tym cztery kluczowe przebiegają przez Polskę:

- oś kolejowa Gdańsk – Warszawa – Brno/Bratysława – Wiedeń;
- autostrada Gdańsk – Brno/Bratysława – Wiedeń;
- oś kolejowa „Rail Baltica” Warszawa – Kowno – Ryga – Tallin – Helsinki;
- autostrada morska na Morzu Bałtyckim.

5. HANDEL MIĘDZYNARODOWY

W 2020 r. obroty handlu zagranicznego wyniosły 103,4 mld USD, czyli o 6,4% mniej niż w 2019 r. Wartość towarów importowanych na Ukrainę w 2020 r. wyniosła 54,2 mld USD i była o 10% mniejsza niż w poprzednim roku. Eksport z Ukrainy miał wartość 49,2 mld USD i w roku 2020 był mniejszy o 1,7% niż w 2019 r.¹¹ Saldo handlu zagranicznego w 2020 r. było więc ujemne i wyniosło 5 mld USD. W roku bieżącym sytuacja rysuje się lepiej; wyniki handlu zagranicznego Ukrainy w pierwszym kwartale 2021 r. wzrosły o 12% w porównaniu z tym samym okresem ubiegłego roku.

Dla porównania import towarów w 2018 r. wyniósł ogółem 62,96 mld USD w tym z¹²:

1. Rosji – 8,09 mld USD (14%)/ 2020 r. ok 4,7 mld USD
2. Chin – 7,61 mld USD (13%)/ 2020 r. ok. 8,6 mld USD
3. Niemiec – 5,98 mld USD (11%)/ 2020 r. ok. 5,6 mld USD
4. Białorusi – 3,79 mld USD (6,7%)/ 2020 r. ok. 3 mld USD
5. **Polski – 3,64 mld USD (6,4%)/ 2020 r. ok. 4,3 mld USD**
6. Stanów Zjednoczonych – 2,97 mld USD (5,2%)
7. Włoch – 2,03 mld USD (3,6%)
8. Turcji – 1,71 mld USD (3,0%)
9. Szwajcarii – 1,65 mld USD (2,9%)
10. Francji – 1,48 mld USD (2,6%)

Najczęściej importowane produkty to:

- samochody i pozostałe pojazdy silnikowe;
- oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych;
- leki i produkty do celów terapeutycznych lub profilaktycznych;
- gaz ziemny i pozostałe węglowodory gazowe;
- węgiel, brykiety i podobne paliwa stałe wytwarzane z węgla.

Z Unii Europejskiej Ukraina importuje zboża, nasiona roślin oleistych, ziarna kakaowe i czekoladę, różne produkty spożywcze, spirytus i napoje alkoholowe, odpady z przemysłu przetwórczego i wyroby tytoniowe.

Eksport towarów w 2018 r. ogółem 59,2 mld USD¹³ w tym do:

1. Rosji – 3,65 mld USD (7,8%)/ 2020 r. ok. 7,3 mld USD
2. **Polski – 3,26 mld USD (6,9%)/ 2020 r. ok. 3,5 mld USD**
3. Włoch – 2,63 mld USD (5,6%)
4. Turcji – 2,35 mld USD (5%)
5. Niemiec – 2,21 mld USD (4,7%)
6. Chin – 2,20 mld USD (4,7%)
7. Indii – 2,18 mld USD (4,6%)
8. Węgier – 1,65 mld USD (3,5%)
9. Holandii – 1,60 mld USD (3,4%)
10. Egiptu – 1,56 mld USD (3,3%)

Najczęściej eksportowane produkty to:

- olej z nasion słonecznika lub z krokosza barwierskiego lub z nasion bawełny i ich frakcje;
- kukurydza;
- rudy i koncentraty żelaza, włącznie z wyprażonymi pirytami żelazowymi;
- pszenica i meslin;
- półprodukty z żeliwa lub stali niestopowej.

¹¹ Dane Państwowej Służby Celnej Ukrainy

¹² Na podstawie danych ze strony www.tradingeconomics.com/ukraine

6. DOSTĘP DO RYNKU DLA POLSKICH TOWARÓW I USŁUG

Eksport do Ukrainy już przed wejściem w życie umowy DCFTA wzrastał dynamicznie (przeciętnie rocznie o blisko 13%), a od 2016 r. dynamika jeszcze się zwiększyła. W efekcie udział Ukrainy w polskim eksporcie w latach 2015-2019 zwiększył się o 0,43 pkt. proc. Według wyników 2020 r. Polska znalazła się w pierwszej trójce największych partnerów handlowych Ukrainy, wyprzedzając Rosję; ustępujemy jedynie Chinom i Niemcom. W ubiegłym roku wymiana towarowa między Ukrainą i Polską miała wartość 7,36 mld USD, a zakładanym celem Ukrainy jest osiągnięcie 10 mld USD obrotów w handlu dwustronnym z Polską w perspektywie 2-3 lat.

W pierwszym kwartale 2021 r. jak podało Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego, Handlu i Rolnictwa Ukrainy odnotowano wzrost eksportu do UE o 17,9% w porównaniu z pierwszym kwartałem ubiegłego roku, w tym 16% wzrost obrotów handlowych z Polską.¹⁴

Ukraina to szybko rozwijający się rynek usług, otwarty też na dobra luksusowe. Perspektywy na rynku ukraińskim są dla producentów lub dostawców maszyn i urządzeń wykorzystywanych w hodowli zwierząt i roślin. Zapotrzebowanie jest na chłodnie, silosy i rozwiązania do przetwórstwa rolno-spożywczego.

Hitami eksportowymi jeśli chodzi o branżę spożywczą są polskie sery, konserwy, makarony, wieprzowina i produkty cukiernicze (głównie zawierające kakao). Cieszą się dużą popularnością i mają mocną markę na co wpływ ma emigracja zarobkowa z Ukrainy do Polski. Na te wyniki wpływ mają również działania promocyjne, choćby akcja Polskiej Agencji i Inwestycji S.A. w 2019 r. w ukraińskich hipermarketach sieci Auchan pod hasłem „Polska smakuje”. W 2020 r. prawie dwukrotnie wzrósł import serów na Ukrainę. Występuje duże zapotrzebowanie na ziemniaki w związku ze słabymi zbiorami w 2020 r. Wzrosty sprzedaży odnotowuje też segment zdrowej żywności, w tym produkty zbożowe.

Rynek chłonny jest produktów farmaceutycznych i urządzeń medycznych, a ekspansji sprzyjają obecne regulacje wprowadzone przez ukraińskie władze w związku z pandemią COVID-19, m.in. zwolnienie z cła i VAT-u. Z Funduszu Zwalczania COVID-19 przydzielono 5,3 mln UAH na zakup sprzętu i wyposażenia do izb przyjęć szpitali. To niewątpliwie szansa dla polskich producentów sprzętu medycznego¹⁵. Inwestorzy mają też okazję zaangażować się m.in. w projekty dotyczące prywatnej opieki zdrowotnej, e-medycyny czy cyfryzacji w usługach medycznych.

Coraz prężniej rozwija się handel kosmetykami i to poprzez sieci kosmetyczno-drogerijne jak i sklepy online, a dalszemu wzrostowi eksportu kosmetyków może sprzyjać złagodzenie przepisów certyfikacyjnych dla produktów pochodzących z UE. Współpracą z polskimi dostawcami zainteresowany jest choćby Prostor – jedna z największych sieci drogerii. Ukraińscy konsumenci poszukują też kosmetyków naturalnych i choć to na razie raczej segment niszowy na Ukrainie, można spodziewać się wkrótce mocnego trendu.

Szanse na eksportowy sukces mogą mieć również wyroby włókiennicze, biżuteria oraz akcesoria. Jest też spory zbył na produkty dla dzieci.

¹⁴ www.edialog.media

¹⁵ www.paih.gov.pl/rynki_zagraniczne/europa_wschodnia/Ukraina/szanse-mozliwosci

Popularnością mogą cieszyć się też importowane elementy wystroju wnętrz. Popyt jest na meble, szczególnie tapicerowane i meble kuchenne. Meble biurowe stanowią około 20% całkowitej sprzedaży mebli na rynku ukraińskim. W ostatnich latach malał udział dostawców europejskich w imporcie mebli na Ukrainę, rosło natomiast znaczenie producentów azjatyckich. Pandemia może przemodelować dotychczasowe łańcuchy dostaw, a przed polskimi producentami otworzą się nowe możliwości choćby w segmencie mebli wysokiej jakości.

W polskim eksporcie do Ukrainy w 2020 r. można było zauważyć wysoką dynamikę wzrostu szczególnie w następujących grupach towarowych:

- artykuły rolno-spożywcze – wzrost o 28%;
- wyroby przemysłu lekkiego – wzrost o 19%;
- wyroby ceramiczne – wzrost o 15%.

Duże możliwości są też dla branży budowlanej, gdyż obiekty infrastrukturalne (drogi, porty, lotniska) częściowo finansowane są przez międzynarodowe instytucje finansowe. Warto więc w tym zakresie śledzić przetargi i projekty inwestycyjne na Ukrainie. Zamówienia są udzielane w wyniku przeprowadzonych przetargów międzynarodowych, choćby Banku Światowego.

Rośnie sprzedaż internetowa na Ukrainie – e-commerce generuje już ok. 2% PKB Ukrainy. Według badań Gemius ponad 50% Ukraińców w wieku 18-69 lat robi zakupy online, w tym połowa z nich kupuje na Ukrainie, a ponad 20% — za granicą. Najpopularniejsze marketplace'y na Ukrainie to Rozetka.com.ua, Prom.ua i OLX.ua, a najbardziej popularne zagraniczne platformy to Aliexpress, Amazon i Ebay¹⁶. Rynek e-commerce posiada spory potencjał i jest jednym z najdynamiczniejszych na tle całej Europy. W 2020 r. podwoiła się sprzedaż elektroniczna produktów spożywczych. Popularną kategorią zakupową jest też moda (odzież, buty, akcesoria). Wysokie wyniki sprzedażowe odnotowuje ponadto elektronika i sektor beauty. Co ciekawe, na początku 2021 r. spółka zależna Grupy CCC uruchomiła platformę e-commerce z odzieżą premium z domeną w języku ukraińskim.

Wysyłając towary z Polski należy jednak pamiętać o ograniczeniu wartości przesyłek bez cła i VAT-u do 100 EUR. Przy wartości paczki powyżej tej kwoty odbiorca jest zobowiązany do zapłaty 10% cła i 20% VAT. Warto wcześniej sprawdzić jakie obowiązują deklaracje celne i ile wyniesie koszt odprawy celnej. Ważne aby sklepy internetowe miały możliwość dokonywania płatności w walucie krajowej, co można zrealizować zakładając osobne konto bankowe dla firmy zagranicznej w walucie ukraińskiej albo założyć i zarejestrować osobną spółkę na Ukrainie z kontem w ukraińskim banku. W przypadku posiadania filii, oddziału lub przedstawicielstwa na Ukrainie i posiadania zarejestrowanej strony internetowej należy sprawdzić jakie wymogi nakłada na samą stronę internetową ukraińskie prawo – np. w 2018 r. podpisana została ustawa nakazująca używania języka ukraińskiego przez firmy we wszystkich kontaktach B2C.

Planując ekspansję zagraniczną na Ukrainę warto rozważyć działanie poprzez partnera lokalnego, którego można wcześniej zweryfikować w lokalnych rejestrach spółek. Warto też pomyśleć przy zawieraniu umowy o ewentualnym arbitrażu. Ukraińskie sądownictwo nie cieszy się dobrą opinią, stąd rekomenduje się dołączyć do umowy tzw. klauzulę arbitrażową gwarantującą stronom rozstrzygnięcie sporów przez sąd arbitrażowy (np. Sąd Arbitrażowy przy Izbie Handlowo-Przemysłowej w Kijowie posiada również szeroką praktykę i dobrą reputację wśród zagranicznych inwestorów).

¹⁶ www.konstantinkanin.com/ukrainski-ecommerce

7. SYSTEM PODATKOWY I ZACHĘTY DLA BIZNESU

Od 1 stycznia 1995 r. obowiązuje między Polską a Ukrainą umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania.

System podatkowy na Ukrainie jest złożony i składa się z ponad 100 podatków, składek, opłat. Poza podatkami krajowymi organy samorządu lokalnego mogą samodzielnie ustanawiać wysokość lokalnych podatków i opłat.

Podatkami krajowymi są:

- podatek dochodowy od osób prawnych;
- podatek dochodowy od osób fizycznych;
- VAT;
- akcyza;
- podatek ekologiczny;
- opłata za korzystanie z zasobów wodnych, gruntów itp.;
- cło.

VAT: 20% podstawowa stawka, preferencyjna – 7% na produkty farmaceutyczne i medyczne widniejące w odpowiednich państwowych rejestrach, 0% eksport/reeksport z Ukrainy i na międzynarodowe przewozy pasażerskie i towarowe transportem śródlądowym.

Opodatkowaniu VAT podlegają dostawy towarów oraz świadczenie usług na obszarze celnym Ukrainy i przy ich wwozie.

CIT: podatek dochodowy od osób prawnych wynosi 18% a podstawą opodatkowania jest zysk, który stanowi różnicę między przychodami a wydatkami spółki. Płatnikami są zarówno rezydenci jak i nierezydenci, których dochody są na terytorium Ukrainy.

PIT: podatek dochodowy od osób fizycznych również wynosi 18%, a płatnikiem jest rezydent jak i nierezydent, którego dochody powstają na terytorium Ukrainy.

Według Kodeksu celnego swobodny przepływ towarów może odbywać się po złożeniu zgłoszenia organom celnym i dokonaniu opłat celnych (cło, podatek akcyzowy na niektóre wyroby konsumpcyjne, podatek VAT od importowanych towarów).

Stosowane są różne rodzaje ceł:

- ad valorem (określone w procentach w stosunku do wartości towaru);
- specyficzne (stawka celna podawana jest w odniesieniu do jednostki towaru);
- kombinowane (ustalone w zależności od wartości i ilości towarów).

W celu deklarowania towarów do cła tranzytowego stosuje się zgłoszenie celne lub fakturę.

Istnieje duża ilość ograniczeń pozataryfowych związanych z dopuszczeniem importowanych towarów do obrotu na rynek — m.in. certyfikacji, atestów, przepisów weterynaryjnych i fitosanitarnych itp. Częste są też kontrole przez różne organy. Jest 21 różnych instytucji, które mogą przedsiębiorcę sprawdzać. Warto więc skorzystać z pomocy ekspertów Zagranicznego Biura Handlowego w Kijowie i rozważyć prowadzenie biznesu przez ukraińskiego partnera.

19 lutego 2021 r. Gabinet Ministrów wyznaczył agencję UkraineInvest¹⁷ jako odpowiedzialną za wsparcie inwestorów w procesie przygotowania i realizacji projektów inwestycyjnych. Zadaniem agencji jest świadczenie bezpłatnych usług doradczych, m.in. poszukiwanie inwestorów, wyjaśnianie przepisów prawa i możliwości wynikających z niego oraz przeprowadzanie studiów wykonalności projektów. Pomoc dla inwestorów przewidziana jest w ramach ustawy „O wsparciu państwa dla projektów inwestycyjnych o znaczącej wartości”. Przedsiębiorcy mogą liczyć m.in. na zwolnienia z podatku dochodowego na okres 5 lat, z podatku VAT i ceł na import nowego sprzętu, pokrycie kosztów budowy, remontu i zmiany infrastruktury towarzyszącej realizacji projektu oraz możliwość dzierżawy działki inwestycyjnej na preferencyjnych warunkach. Łączna kwota dofinansowania projektów może sięgać nawet 30% ich wartości.

Na Ukrainie nie funkcjonują na razie strefy ekonomiczne oferujące ulgi podatkowe. Inwestorzy mają jednak szeroki wybór lokowania zakładu lub magazynów na terenach parków przemysłowych, których zarejestrowano dotąd 47 o łącznej powierzchni 2 tys. ha. Są to wydzielone przez władze miast obszary przeznaczone na rozwój przemysłu z prostą procedurą nabywania własności działki. Oferowana jest tam pomoc w zakresie rozwoju infrastruktury i prowadzenia działalności. Atutem są niskie koszty operacyjne; przedsiębiorcy po uzyskaniu specjalnej zgody rządu mogą nawet zostać zwolnieni z ceł importowych na towary – urządzenia i komponenty, które nie zostały wyprodukowane na Ukrainie.

W obwodzie rówieńskim ciekawą propozycją jest „Rivne industrial park”. Projekt parku zajął pierwsze miejsce w konkursie PAIH „Złoty teren 2020” przeprowadzonego w ramach Polskiej Pomocy Rozwojowej. Powierzchnia kompleksu wynosi ponad 125 ha z przeznaczeniem na zakłady przemysłowe z rozwiniętą infrastrukturą inżynieryjno-komunikacyjną, magazynami i pomieszczeniami administracyjnymi.

Ciekawą ofertę mają też inne regiony, np.:

- obwód lwowski: teren o powierzchni 4,68 ha w mieście Gródek (ukr. Horodok);
- obwód kijowski: park przemysłowy „Biała Cerkiew” o powierzchni 22 ha położony obok autostrady i drogi kolejowej. W mieście Biała Cerkiew pracuje już ok. 150 tys. osób i studiuje 12 tys. osób, co tworzy przyjazny ekosystem dla działalności firm;
- obwód czerkaski: teren inwestycyjny o powierzchni 4,2 ha położony na terytorium Żaszkowskiej Hromady;
- obwód żytomierski: park przemysłowy Korosteń o powierzchni 42,2 ha;
- obwód winnicki: Winnicki park przemysłowy o powierzchni 27,6 ha;
- obwód tarnopolski: teren byłego pola cukrowni w mieście Łanowce oraz teren w Tarnopolu;
- obwód czernihowski: teren o powierzchni około 9,5 ha w mieście Koriukiwka.

¹⁷ www.ukraineinvest.gov.ua

8. PROCES ZAKŁADANIA DZIAŁALNOŚCI

Na Ukrainie nie występują prawne ograniczenia związane z wyborem formy prawnej prowadzonej działalności gospodarczej. Zarówno rejestrację przedsiębiorstwa może dokonać osoba fizyczna jak i prawna, również nie będąca rezydentem. Rejestracja polega przede wszystkim na uzyskaniu wpisu do Jednolitego Rejestru Osób Prawnych i Osób Fizycznych – Przedsiębiorców.

Rejestracja przedstawicielstwa zagranicznego podmiotu (tzw. akredytacja) polega na uzyskaniu zaświadczenia o rejestracji z Ministerstwa Rozwoju Gospodarczego i Handlu Ukrainy. Przedstawicielstwa muszą być zarejestrowane w Państwowej Służbie Statystyki Ukrainy, Państwowej Służbie Podatkowej Ukrainy oraz – w przypadku, gdy zatrudniają własnych pracowników w oparciu o ukraińskie prawo pracy – w obowiązkowych funduszach ubezpieczeń społecznych.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością czyli Товариство з обмеженою відповідальністю, TOB (Towarystwo z obmezenoju widpowidalnistiu, TOW) jest najbardziej popularną formą prawną na Ukrainie z uwagi na łatwość w jej utworzeniu i funkcjonowanie. Może być założona przez dowolną liczbę osób, nie ma też określonego kapitału zakładowego. Ryzyko wspólników sprowadza się jedynie do wartości wniesionych przez nich wkładów; nie ponoszą odpowiedzialności swoim majątkiem.

Analogicznie do powyższej można powołać **spółkę z dodatkową odpowiedzialnością** – Товариство з додатковою відповідальністю, TOB (Towarystwo z dodatkowoju widpowidalnistiu, TDW), jednak przewidziano tu dodatkową odpowiedzialność majątkową uczestników spółki w postaci ich majątku.

Spółka jawna (pełna) – Повне товариство (Powne towarystwo), tworzona jest przez dwa lub więcej podmioty gospodarcze na podstawie umowy założycielskiej, które ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem. Podobnie jak w poprzednich formach nie jest określona wielkość kapitału zakładowego.

Spółka akcyjna – Акціонерне товариство (приватне або публічне), może być prywatna z wymogiem zamkniętej emisji akcji wśród założycieli spółki oraz publiczna z obrotem akcjami przynajmniej na jednej giełdzie papierów wartościowych. Minimalna wysokość kapitału zakładowego to 1250 minimalnych płac, czyli 4,65 mln UAH.

Kolejną formą jest **prywatne przedsiębiorstwo**, choć nie ma w tym zakresie konkretnej ustawy regulującej jego powstanie i działalność. Funkcjonuje na zasadach ogólnych Kodeksu Cywilnego i Kodeksu Gospodarczego Ukrainy.

Osoba fizyczna jest przedsiębiorca posiadający pełną zdolność do czynności prawnych, który zarejestrował swoją działalność gospodarczą zgodnie z obowiązującym prawem. Osoba fizyczna odpowiada za zobowiązania związane z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą całym swoim majątkiem.

Rejestracja podmiotów gospodarczych i osób fizycznych – przedsiębiorców odbywa się na podstawie ustawy „O państwowej rejestracji osób prawnych i osób fizycznych – przedsiębiorców, organizacji społecznych”.

9. LEGALIZACJA DODUMENTÓW I OBOWIĄZEK WIZOWY

Zarówno Polska, jak i Ukraina są stronami Konwencji haskiej o zniesieniu wymogu legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, stąd aby móc posłużyć się dokumentem pochodzącym z Ukrainy w Polsce, wystarczy uzyskać apostille w miejscowym urzędzie. Apostille na dokumentach pochodzących z Ukrainy nadaje Ministerstwo Sprawiedliwości Ukrainy. Więcej informacji na ten temat można uzyskać na stronie www.minjust.gov.ua. Jeśli zagraniczny urząd wymaga apostille na polskim dokumencie należy zapoznać się z informacjami zamieszczonymi na stronie polskiego MSZ¹⁸. Warto podkreślić, że w ukraińskich zamówieniach publicznych można spotkać się z nieuznaniem dokumentów wydawanych przez organy zagraniczne, bez uwierzytelnienia w konsulacie lub opatrzenia dokumentu klauzulą apostille. W celu uniknięcia ryzyka odrzucenia oferty najlepiej więc składać polskie dokumenty oficjalne opatrzone apostille.

Obywatele polscy wjeżdżają na terytorium Ukrainy na podstawie ważnego paszportu; nie wymagana jest wiza o ile planowana łączna długość pobytu na terytorium Ukrainy nie przekracza 90 dni w ciągu 6 miesięcy.

Wjazd na czasowo okupowane terytorium Autonomicznej Republiki Krym oraz do miasta Sewastopol jest możliwy wyłącznie po uzyskaniu specjalnego zezwolenia wydanego przez Państwową Służbę Migracyjną Ukrainy. Za naruszenie procedury wjazdu przewidziana jest odpowiedzialność administracyjna – odmowa wjazdu lub wydanie zakazu wjazdu na terytorium Ukrainy na okres 3 lat¹⁹.

10. WYBRANE IMPREZY TARGOWE

Targi budowlane:

InterBuildExpo w Kijowie – www.buildexpo.kiev.ua

Comfort House w Kijowie – www.c-house.com.ua

Targi meblowe:

Kiff w Kijowie – www.kiff.kiev.ua

Targi spożywcze:

WorldFood Ukraine w Kijowie – www.worldfood.com.ua

Targi dla branży włókienniczej, modowej:

Kyiv Fasion w Kijaowie – www.kyivfashion.kiev.ua

Targi kosmetyczne:

InterCharm Ukraine – www.intercharm.kiev.ua

Więcej imprez branżowych na terenie Ukrainy można znaleźć na stronach internetowych:

www.mvc-expo.com.ua/kalendar-vistavok

www.online-expo.kiev.ua/calendar

¹⁸ www.gov.pl/web/dyplomacja/apostille-legalizacja-dokumentow

¹⁹ www.poland.mfa.gov.ua

11. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Strategiczne położenie pomiędzy Rosją a UE.	Mała liczba przejść granicznych, zły stan infrastruktury granicznej.
Relatywnie stabilny kurs hrywny od 2015 r.	Korupcja i nieformalny system oligarchiczny.
Kraj bliski Polsce geograficznie i kulturowo. Duża skala emigracji zarobkowej z Ukrainy do Polski może przyczynić się do wzrostu rozpoznawalności polskich marek na Ukrainie.	Wolne wdrażanie zmian dostosowujących ukraińskie ustawodawstwo do wymogów unijnych i Światowej Organizacji Handlu.
Kultura biznesu zorientowana na niezbyt odległe cele – szybki biznes.	Znaczące zobowiązania Ukrainy – kredyty od międzynarodowych instytucji finansowych.
Duży rynek zbytu.	Procedury celne, zawyżanie wartości celnej towarów i długi czas odpraw celnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Stosunkowo tania siła robocza.	Ograniczenia pozataryfowe dla towarów importowanych.
Działalność Rady Inwestycyjnej nakierowanej na wspieranie projektów inwestycyjnych.	Problem z ochroną własności intelektualnej.
Promowanie skutecznej współpracy inwestorów z organami państwowymi – działalność Biura Wsparcia Inwestycji Zagranicznych przy Gabinetie Ministrów Ukrainy.	Problemy z egzekwowaniem należności od ukraińskich partnerów i trudności w dochodzeniu spraw w sądach.
Prace nad stworzeniem przejrzystego systemu zamówień publicznych i przejrzystych zasad prywatyzacji państwowych przedsiębiorstw.	Niestabilna sytuacja polityczna – skomplikowane stosunki z Rosją. Od 2014 r. na wschodzie i południu kraju toczy się nieustanna wojna, która raz przygasa, a raz eskaluje.
Prozachodni kurs w polityce zagranicznej i kontynuacja drogi do integracji europejskiej i euroatlantyckiej.	Spadek popytu na surowce energetyczne, zawirowania na rynkach ropy, niekorzystna koniunktura na światowych rynkach stali i niski popyt na gaz w UE.

Podsumowanie:

Pandemia koronawirusa z pewnością będzie miała negatywny wpływ na gospodarkę Ukrainy, podobnie jak w przypadku innych państw. Deficyt budżetowy w 2021 r. prognozowany jest na poziomie 246,6 mld UAH, czyli 5,5% PKB (mniej niż planowany deficyt budżetowy na 2020 r. w wysokości 298,4 mld UAH, czyli 7,5% PKB).

Rząd przewiduje wzrost gospodarczy na poziomie 4,6%, czyli 4,5 mld UAH, co biorąc pod uwagę pandemię jest wynikiem bardzo optymistycznym (w 2020 r. PKB spadł o ok. 5%). Rząd liczy na skuteczne przeprowadzenie prywatyzacji m.in. elektrowni, elektrociepłowni, kopalni rud i zakładów przetwórstwa tytanu oraz na otwarcie rynku gruntów rolnych (od 1 lipca 2021 r.). Eksperti są jednak zdania, że realnie PKB może wynieść 1% lub być nawet ujemny.

Myśląc o rozszerzeniu ekspansji zagranicznej warto jednak popatrzeć trochę szerzej na naszą część Europy – poza Niemcy i Czechy. Ukraina cały czas się modernizuje, a zapotrzebowanie na usługi i produkty europejskiej jakości rosną. Szanse biznesowe są praktycznie we wszystkich branżach – od chemii, tekstyliów, przez części samochodowe, po artykuły spożywcze i projekty infrastrukturalne.

Niewątpliwym atutem Ukrainy jest położenie na przecięciu głównych szlaków transportowych między Europą i Azją. W związku z tym, że jest to rynek pozaunijny oczywiście należy liczyć się z procedurami celnymi na granicy oraz dłuższym czasem odpraw celnych.

Ukrainie wciąż daleko do zakończenia procesu transformacji, ale widać, że przeprowadzane reformy poprawiają klimat biznesowy. Pod presją instytucji międzynarodowych działania antykorupcyjne to jeden z priorytetów rządu i widać w tym zakresie pozytywne rezultaty – utworzenie instytucji odpowiedzialnych za wykrywanie i karanie przestępstw korupcyjnych, pakiet ustaw antykorupcyjnych, nowy system zamówień publicznych ProZorro, system elektronicznych deklaracji majątkowych itp.

Bliskość geograficzna i duże możliwości zbytu towarów czynią ten rynek atrakcyjnym dla polskich przedsiębiorców. Nie jest to łatwy rynek, ale ryzyko może się opłacić jeśli pozna się jego bariery i otoczy dobrą opieką księgowo-prawną. Działalność Zagranicznego Biura Handlowego w Kijowie i innych instytucji otoczenia biznesu z doświadczeniem we współpracy polsko-ukraińskiej jest niezwykle istotnym czynnikiem ułatwiającym ekspansję.

Potencjał współpracy gospodarczej nadal nie jest w pełni wykorzystany, stąd zachęcamy do rozważenia możliwości wejścia na rynek ukraiński w strategiach ekspansyjnych firmy. Już od 11 maja rząd Ukrainy zapowiada częściowe zniesienie ograniczeń spowodowanych epidemią koronawirusa. Obecnie osoby, które chcą przyjechać do tego kraju muszą przedstawić negatywny wyniku testu PCR na obecność koronawirusa przeprowadzony nie wcześniej niż 72 godziny przed przekroczeniem ukraińskiej granicy. Wymaga się też posiadania aktualnego ubezpieczenia podróznego pokrywającego koszty ewentualnego leczenia COVID-19.

12. WAŻNE KONTAKTY

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie

Jarostawski Wał 12, 01901 Kijów
+38 044 230 0700; fax +38 044 270 6336
kijow.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Zagraniczne Biuro Handlowe na Ukrainie Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A.

Kozhumiatska 14 B, 04071 Kijów
Karol Kubica – Kierownik Zagranicznego Biura Handlowego w Kijowie
+38 098 811 5791
karol.kubica@paih.gov.pl

Międzynarodowe Stowarzyszenie Przedsiębiorców Polskich na Ukrainie

Rejtarska 9, 01030 Kijów
+38 044 490 60 29
office@msppu.org.ua

Polsko-Ukraińska Izba Gospodarcza – Przedstawicielstwo Generalne w Kijowie

Khorywa 4/10, 04-071 Kijów
+38 044 221 48 78; +38 044 221 48 98
kyiv@pol-ukr.com; info.ukraine@pol-ukr.com

Polish Business Center

Khorywa 4/10, 04-071 Kijów

+38 044 221 48 78; +38 044 221 48 98

Izba Przemysłowo-Handlowa

Welyka Żytomyrska 33, 01601 Kijów

+38 044 584 28 24

ucci@ucci.org.ua

UkraineInvest

Ukraine Investment Promotion Office

Cabinet of Ministers of Ukraine

Hrushevskoho, 12/2, lok. 148, 01008 Kijów

+38 044 256 7832

www.ukraineinvest.com

European Business Association

Andriiivskyy uzviz, 1A, 04070 Kijów

+38 044 496 06 01

office@eba.com.ua

www.eba.com.ua

Data opracowania: 7 kwietnia 2021 r.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

**Wielkopolski
Fundusz Rozwoju**
Spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Wielkopolski Fundusz Rozwoju

Spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU

Wielkopolski Fundusz Rozwoju sp. z o.o.
ul. Szyperska 14, 61-754 Poznań
tel. +48 61 671 71 71, +48 61 671 71 72, fax +48 61 671 71 78
www.wfr.org.pl